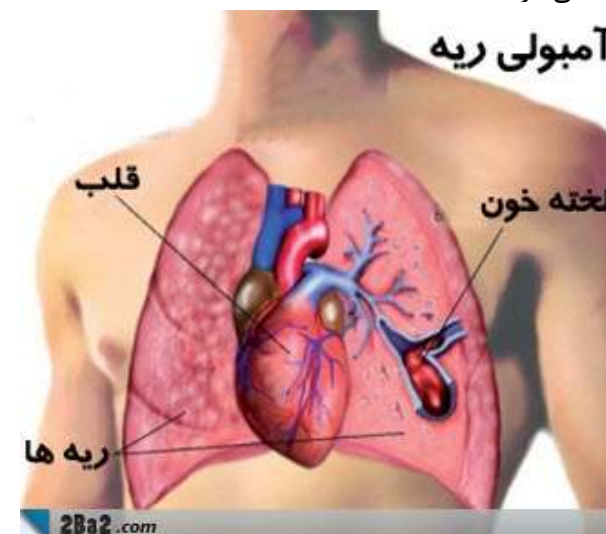

آمبولی ریه چیست؟

آمبولی ریه وجود لخته خون یا چربی (به ندرت) در یکی از شریانهایی است که به بافت ریه ها خونرسانی می کند. لخته خون در ابتدا در یکی از وریدهای عمقی پا یا لگن شکل میگیرد. آمبولی چربی معمولا به دنبال شکستگی استخوانهای دراز ایجاد می شود. لخته خون یا آمبولی چربی از طریق جریان خون به یکی از شریانهای مشروب کننده بافت ریه رسیده و در آنجا مستقر می شود. این پدیده باعث انسداد رگ مزبور و در نتیجه کاهش توانایی تنفس و گاهی تخریب بافت ریه می گردد.

آمبولی ریه

علل:

لخته شدن خون در وریدهای عمقی هر زمان که خون در داخل ورید تجمع یافته و به خوبی جریان نداشته باشد می-تواند ایجاد شود.

علائم شایع:

- تنگی نفس - کوتاهی نفس - قطع ناگهانی نفس
- درد قفسه سینه
- سرفه گاهی همراه با خلط خونی
- تب خفیف
- اختلال ذهنی
- تندی ضربان قلب و سیانوز
- قبل از بروز علائم فوق معمولا تورم و درد در پاها وجود دارد.

عوامل افزایش دهنده خطر:

- سن بالای ۶۰ سال
- نشستن در یک وضعیت ثابت به مدت طولانی مثلا طی مسافرت با ماشین یا هواپیما
- استراحت طولانی در بستر در اثر بیماری
- چاقی
- افزایش غلظت خون
- بارداری و مصرف قرص های ضد بارداری
- شکستگی استخوان
- استعمال دخانیات
- بیماریهای قلبی
- جراحی به خصوص جراحی ناحیه لگن
- زایمان
- سرطان

تشخیص:

علاوه بر معاینات بالینی، بررسی های تشخیصی شامل: رادیوگرافی قفسه سینه، آنژیوگرافی ریه، نوار قلب، اکو کاردیوگرافی، اسکن ریه، آزمایشات خون

پیشگیری:

- ۱- از استراحت طولانی مدت در بستر طی بیماریها خودداری کنید. پس از جراحی هر چه سریعتر حرکت اندامهای تحتانی و راه رفتن را شروع کنید. در طی دوران نقاهت بیماریها از جوراب کشی یا باند کشی استفاده کنید.
- ۲- خودداری از استعمال دخانیات
- ۳- در طول سفر هر ۱-۲ ساعت مدتی ایستاده و راه بروید
- ۴- حفظ وزن ایده آل
- ۵- اجتناب از آسیب و ضربه زدن به بدن به خصوص در پاها و لگن

درمان دارویی:

شامل استفاده از داروهای ضد انعقاد مثل: هپارین، انوکسپارین(کلگزان)، وارفارین.

درمان غیر دارویی:

الف- یک صافی در داخل ورید اجوف تحتانی (ویدی که خون را از اندامها به سمت قلب باز می گرداند) گذاشته می شود. این ابزار خونی را که به قلب و بعد به ریه برمی گردد را صاف کرده و لخته را نگه داشته و از آمبولی پیشگیری می کند.

ب- برداشتن لخته از رگ مسدود شده.

درمانهای حمایتی:

- ۱- استفاده از جوراب کشی یا باند کشی در پاها
- ۲- در هنگام خوابیدن پاها را بالاتر از سطح بستر قرار دهید.
- ۳- از ایستادن، نشستن یا غیر فعال بودن به مدت طولانی به علت تشکیل لخته خودداری نمایید.
- ۴- به منظور بهبود جریان خون پاها را مرتب ورزش دهید (در صورت عدم وجود لخته در پاها)
- ۵- باید توجه داشت که راه رفتن و ورزش محدودیت دارد.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

آمبولی ریه

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده:

فرشید ابراهیم پور - کارشناس پرستاری
مهسا چوبدار - کارشناس پرستاری

تایید کننده :

دکتر سیدمحمد علی قیومی
(فوق تخصص بیماریهای ریه)

منابع:

پرستاری بیماریهای تنفس داخلی جراحی برونر سوارث

۲۰۱۸

[Http://www.nhs.uk](http://www.nhs.uk) [Https://en.wikipedia.com](https://en.wikipedia.com)
www.irted.com

تابستان ۱۴۰۰
EDU-PT-06/B

در صورت بروز موارد زیر در طول درمان به پزشک خود مراجعه کنید:

- هر گونه علائم خونریزی از بدن نظیر: کبود شدن نواحی مختلف پوست، خون مردگی در پوست، استفراغ خونی، ادرار خونی، خونریزی از لثه و بینی، مدفوع سیاه رنگ، خونریزی غیر طبیعی در بین دو سیکل عادت ماهانه.

- درد قفسه سینه

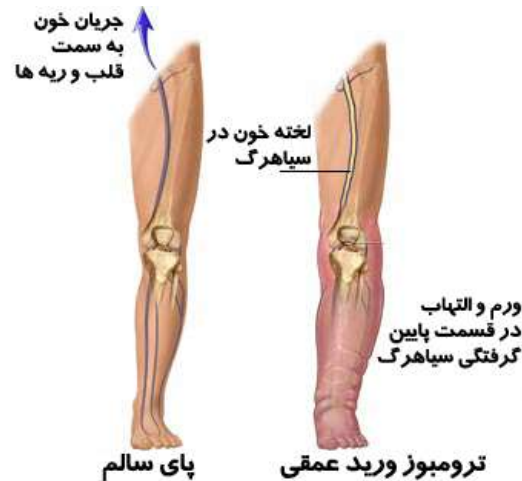
- سرفه همراه با خلط خونی

- کوتاهی و تنگی نفس

- تپش قلب

- افزایش وزن به طور مداوم و غیر قابل توضیح

- تشدید تورم و درد ساق پا (به خصوص در صورتیکه انگشت شصت پا را به طرف عقب بکشید درد عضله ساق پا بیشتر می شود).

۶- در بیماری که قادر به انجام ورزش یا نیستند باید افراد دیگر ورزش پا را به صورت غیر فعال به وسیله خم و باز کردن پای بیمار از ناحیه قوزک پا و زانو انجام دهند.

۷- با پاهای آویزان یا جمع شده ننشینید.

۸- سرفه کنید و تمرینات تنفس عمیق انجام دهید این کار باعث جلوگیری از کلاپس ریه می شود (روی هم افتادن بافت ریه).

۹- سعی کنید از افتادگی و ضربه زدن به بدن اجتناب شود جهت پیشگیری از خونریزی داخلی یا خارجی به علت مصرف داروهای ضد انعقاد.

۱۰- استفاده از میوه و سبزیجات تازه و غذاهای کم چرب

۱۱- استفاده از اکسیژن در صورت نیاز.

خبر خوب این است که اغلب لخته در عرض ۱۴ روز حل می شود.

چند نکته در بیماری که داروهای ضد انعقاد مصرف می کنند:

- داروها را طبق نظر پزشک مصرف کنید.

- آزمایشات INR,PT را به طور مرتب چک کنید.

- بسته به عوامل خطرزا ممکن است ۳ تا ۶ ماه و گاهی تا رفع عامل خطر اصلی و یا تا پایان عمر وارفارین مصرف کنید.

- بیماری که آمبولی عفونی دارند لازم است که آنتی بیوتیکها را به موقع مصرف کنند و نیازی به داروهای ضد انعقاد ندارند.

- به علت تداخلات دارویی در افرادی که داروهای ضد انعقاد مصرف می کنند (نظیر آسپرین یا وارفارین) از مصرف خودسرانه داروهای دیگر پرهیز کنید.